

Nr 355

Av herr Wedén m. fl., angående kriminalvårdens framtida utformning, m. m.

(Lika lydande med motion nr 311 i Första kammaren)

Motionens innehåll

I denna partimotion begär folkpartiet ökad satsning på kriminalvården, främst frivården. I motionen framhålls att samhällets ansträngningar att motverka asocialitet inte ger tillfredsställande resultat. Det krävs därför en utveckling och förnyelse av de förebyggande och resocialiserande åtgärderna. Den kriminologiska forskningen som alltför länge varit eftersatt i vårt land måste förstärkas. En parlamentarisk utredning om kriminalvårdens utformning bör tillsättas. Den bör få resurser för att bl. a. bedriva försöksverksamhet.

Emellertid får reformarbetet inte avstanna i väntan på utredningens resultat. Frivården kommer under alla förhållanden att behöva förstärkas. Det föreslås därför att frivården får de 40 nya tjänster och den ökning av anslaget till understöd åt villkorligt frigivna som kriminalvårdsstyrelsen begärt. Kostnadsökningen i förhållande till regeringens förslag blir 562 000 kr. Beträffande fångvårdsanstalterna begärs elva tjänster för att förbereda de intagnas frigivning genom arbets- och bostadsanskaffning m. m., fem tjänster för fritidsverksamhet samt höjt anslag till studie- och fritidsverksamhet, allt för en kostnad av 545 000 kr.

En försöksverksamhet föreslås, där övervakaren utbytes mot en »kontaktman» utan övervaknings- eller rapporteringsskyldighet. Dessa uppgifter liksom anskaffande av arbete, bostad, utbildning etc. föreslås därvid i stället bli lagda på skyddskonsulenten och dennes fast anställda medarbetare. På fångvårdsanstalterna föreslås försöksverksamhet med samarbetsnämnder, där representanter för de intagna är med.

Behovet av förstärkta resurser för polisen behandlas i en särskild motion.

De tilltagande anpassningssvårigheterna till samhällslivet som yttrar sig i kriminalitet, asocialitet, narkomani och alkoholmissbruk utgör ett av den industrialiserade världens svåraste samhällsproblem. Visserligen rör problemet direkt endast en relativt liten del av befolkningen, men de sociala missanpassningssymtomen medför stora ekonomiska avbränningar för samhället och leder ofta till svåra förluster och lidanden för de enskilda

som drabbas av brott. Även för de missanpassade innebär situationen ofta en katastrof.

Två förhållanden inger särskild oro. Många tecken tyder på att anpassningssvårigheterna ökar och att fler människor dras in i asocialitet av olika former. Samhällets ansträngningar att förebygga denna utveckling och att bota asocialitet, som redan uppstått, ger inte tillfredsställande resultat. Särskilt åtgärderna för rehabilitering inger besvikelse. Man lyckas inte på något varaktigt sätt skydda samhället från verkningarna av t. ex. kriminalitet och man misslyckas ofta med rehabiliteringen av individen samtidigt som de åtgärder som vidtas ökar det lidande som själva missanpassningen innebär.

Dessa förhållanden kräver en helhjärtad satsning på kriminalvård och missbrukarvård, inte bara i form av en förstärkning av de nuvarande behandlingsresurserna utan — än viktigare — på en utveckling och förnyelse av de förebyggande och rehabiliterande åtgärderna mot större effektivitet.

I den svenska kriminalpolitiken har rehabiliteringen fastslagits som kriminalvårdens dominerande funktion. Kriminalvården har — fränsett mindre reformer och en mer human umgängeston mellan personal och intagna/frivårdade — i stort sett följt ett månghundraårigt mönster. Frihetsberövandet har länge i västerlandet varit den viktigaste reaktionen mot dem som bryter samhällets regler. I dag kallas detta frihetsberövande ibland behandling och avses ha en rehabiliterande effekt. Modern forskning har visat att frihetsberövandet i sig tvärtom ofta verkar nedbrytande och konfirmerar det asociala beteendet. Återfallsfrekvensen efter anstaltsvård visar också klart att anstaltsvårdens rehabiliterande effekt är liten i förhållande till de resurser den tar i anspråk. Den yttersta orsaken till att man inte övergivit mindre lämpliga instrument för återanpassning torde vara att frihetsberövandets gamla funktion som sanktion på regelbrott icke anses kunna undvaras. Allmänpreventionen kräver frihetsstraff.

Regler och sanktioner

Alla samhällen uppställer regler för samlevnaden mellan invånarna, vilka måste följas av åtminstone en majoritet för att inte samhället skall upphöra att fungera och invånarnas trygghet och försörjningsmöjligheter hotas. Det torde vanligen vara nödvändigt att säkra reglerna genom något slag av hot om påföljd. Likaså torde det ofta vara nödvändigt att visa medborgarna att hotet är allvarligt menat, genom att låta hotet verkställas mot den som konstateras bryta mot reglerna. I denna mening är allmänpreventionen en realitet.

Det moderna samhällets sanktioner mot regelbrytare består av många olika moment. Brottslingen upptäcks och drabbas i de flesta fall av fördömande från omgivningen, blir socialt utstött, får genomgå pressande förhör och domstolsförhandlingar samt drabbas slutligen av den egentliga

påföljden: böter, förlust av körkort eller tjänsteställning eller frihetsberövande. Därvid kan övriga moment i sanktionsprocessen i många fall ha en större avskräckande effekt än frihetsberövandet.

Man kan också förmoda att den allmänpreventiva effekten av olika påföljder varierar för olika brott. Vid rena vinningsbrott torde t. ex. höga böter i kombination med stor upptäcktsrisk kunna ha en avsevärd effekt. För brott som begås i desperation kan sanktionssystemet som helhet ha liten betydelse. Inga hot om straff är verkningfulla om upptäcktsrisken är liten.

Behovet av forskning

I Sverige har frihetsberövandet humaniserats och vissa rena vårdmoment har införts. Man har också ansett det möjligt att presumera att vissa undantag kan göras från regeln att påföljd alltid måste följa på upptäckt och infört åtalseftergift och mildare påföljder som exempelvis skyddstillsyn. Dessa reformer har genomförts på grundval av försiktiga gissningar beträffande allmänpreventionens betydelse och verkningar. Ännu finns inga tillfredsställande belägg för den ena eller den andra teorin om allmänpreventionens funktion. Forskningen har på detta område hittills varit obetydlig. Ändå är detta en nyckelfråga för hela uppläggningsen av kriminalvården. Om det kan konstateras att frihetsberövanden inte har någon allmänt avskräckande effekt kan man förändra kriminalvården till verklig vård, till att omfatta endast rehabiliterande åtgärder. Om man däremot konstaterar att frihetsberövanden har en avskräckande effekt, måste man också ta reda på vilka former av frihetsberövanden som verkar avskräckande, vilka brott det gäller och vilka människor det påverkar samt vilken rehabiliterande effekt hotet om frihetsberövande har inom frivården.

Hittillsvarande forskningsförsök tyder på att det är en komplicerad vetenskaplig uppgift att skapa större klarhet kring allmänpreventionen. Detta får dock inte hindra koncentrerade forskningsinsatser på denna uppgift. Man kan förutsätta att oavsett vilket svaret blir på de frågor som ställs till forskningen beträffande effekten av frihetsberövanden, så kommer det att avsevärt förändra den nuvarande kriminalvårdens inriktning.

Framtidens kriminalvård

I väntan på framtida forskningsresultat beträffande allmänpreventionens roll och verkningssätt är det inte möjligt att nu närmare ange den önskvärda utvecklingen inom kriminalvården. Man kan emellertid förutsätta att rehabiliteringsåtgärderna kommer att få den dominerande rollen i den framtida kriminalvården och att frihetsberövanden kommer att användas i mindre omfattning och i andra former än för närvarande. Även under frihetsberövandet måste rehabiliterande åtgärder komma att få större plats. Sanktionerna måste avpassas mera efter individen än efter brottet.

Det är dock väsentligt att rättssäkerhetsaspekterna bevakas. Åtgärder som väsentligt ingriper i individens integritet kan inte få företas utan att samhället har ett starkt behov av att skydda sig mot en återupprepning av brottet. Mindre förseelser kan inte få föranleda tvångsåtgärder av rehabiliteringsskäl. Kraven på rättssäkerhet innebär att domstolarna också i framtiden måste avgöra själva skuldfrågan och att en övre gräns för graden av tvång i påföljden, vare sig denna är avsedd som rehabilitering eller sanktion i förhållande till brottet, fastslås i lag. Minimigränser för påföljder i relation till brottet är däremot kanske inte nödvändiga. Rehabiliteringsåtgärderna bör sedan beslutas av ett organ med starkt inslag av behandlingsexpertis.

Avsevärt större resurser måste ges för rehabilitering. Myndigheterna måste få reella möjligheter att förbättra individens levnadsvillkor t. ex. genom att förse honom med bra bostad och ordentlig utbildning.

I USA har man efter intressanta experiment börjat diskutera möjligheten av att kraftigt variera behandlingsmetoderna efter olika människotyper. I Sverige ligger behandlingsforskningen långt efter. Man kan hoppas att den nu kommer att byggas ut sedan riksdagen 1967 — efter initiativ från folkpartiet — beslöt att en plan för den kriminologiska forskningen skulle upprättas och att ett behandlingsforskningsorgan provisoriskt skulle inrättas inom kriminalvårdsstyrelsen. Ingen av dessa åtgärder har emellertid ännu vidtagits. Detta är beklagligt eftersom det nu krävs en kraftig och snabb satsning för att vi inom rimlig tid skall nå internationell nivå inom den kriminologiska forskningen.

Frivårdens resurser

Reformarbetet kan inte avstanna i väntan på att forskning, som ännu inte påbörjats, skall ge resultat. Tvärtom måste försöksverksamhet och experiment av olika slag ge forskarna material att arbeta med. Kriminalvårdens resurser bör ökas så att den nuvarande politikens intentioner verkligen kan genomföras. Verksamheten måste kontinuerligt följas och dess effekter värderas. Hittills har stora och dyrbara reformer genomförts utan att några egentliga försök gjorts att konstatera deras effekter. Ibland har också reformerna förfuskats genom att man inte ställt tillräckliga medel till förfogande för deras genomförande. En halvhjärtad satsning på en ny idé ger ofta sämre resultat än att fortsätta en beprövad verksamhet. En halvhjärtad satsning kan också kompromettera viktiga reformer för framtiden.

Det viktigaste området för förnyelse inom dagens kriminalvård är i dagens läge otvivelaktigt frivården. Det är där de stora resultaten ur behandlings- och rehabiliteringssynpunkt för närvarande står att vinna. Nya experiment med frivårdens användning och utformning för olika kategorier av klienter måste vidtas. Det gäller också att ge frivården sådana resurser

att den över huvud taget har en möjlighet att fungera på ett godtagbart sätt. I dag är frivården anslagsmässigt klart missgynnad på anstaltsvårdens bekostnad. Omkring 85 % av kriminalvårdsanslagen används för ca 5 000 intagna i anstaltsvård och ungefär 15 % går till ca 20 000 personer i frivård. På den anstaltsintagne satsas 72 kr. per dag; den frivårdade kostar samhället ca 1:85 kr. per dag. Men det är inte bara anslagsmässigt som frivården är missgynnad. Den försöks- och experimentverksamhet som trots allt förekommer inom kriminalvården sker praktiskt taget helt och hållet inom anstaltssektorn.

Det krävs en medveten politisk satsning för att frivården skall få de resurser som är en förutsättning för att den skall ge resultat. Satsningen på frivården kommer inte automatiskt att bli större, även om klientelet ökar starkt. Det finns en inbyggd automatik i anstaltsväsendets kostnadsökningar, som gör att frivården knappast kommer att få större utrymme om inte en medveten politisk omorientering sker. Samma automatik gör också att vårdsidan på anstalterna blir klart underförsörjd i förhållande till bevakningssidan. En sluten anstalt måste ha full personalstyrka dygnet runt för den yttre bevakningen. Om en eller flera tjänster skärs bort i den yttre bevakningen kommer anstalten att förlora själva sitt syfte som sluten anstalt. Prutningarna tenderar alltid att ske på vårdsidan och inom frivården.

Den i och för sig positiva men tämligen planlösa humaniseringen av den svenska kriminalvården måste nu ersättas av en medveten satsning på rehabiliteringsaspekten och på frivården. En medveten styrning måste ske av resurser, reformvilja och forskningsinsatser. Satsningen måste följas upp och resultatet av de olika åtgärderna värderas. Denna satsning kan endast åstadkommas genom rent politiska åtgärder. Vi kräver därför en parlamentarisk utredning om den svenska kriminalvårdens inriktning inför sjuttioalet, dess plats i samhällsutvecklingen och dess andel av resurserna. I detta utredningsuppdrag bör ingå att överväga hur fångvårdsanstalters storlek och utformning kan påverka vård- och rehabiliteringsmöjligheterna för de intagna. Debatten om den s. k. Kumlaserien har visat hur bristfälliga de överväganden varit som lett till tidigare planer för mycket stora fångvårdsanstalter. Vårt krav om en parlamentarisk utredning om kriminalvårdens målsättning understryks av statskontorets yttrande över förslaget till omorganisation av kriminalvårdsstyrelsen. Statskontoret uttalade att man inte var beredd att tillstyrka en omorganisation, eftersom kriminalvårdens målsättning inte var tillräckligt klart definierad. Man förordade en utredning.

Frivårdens organisation

En angelägen reform inom frivården avser fördelningen av arbetsuppgifterna mellan yrkesutbildad personal och lekmän. Sedan fyrtioalet har

man inom kriminalvården strävat efter att öka användningen av utbildad arbetskraft och minska lekmannainslaget. Inom frivården har man på grund av anslags- och personalbrist varit tvungen att bibehålla ett betydande mått av lekmannainsatser. I den nyare kriminalvårdsdebatten har man börjat diskutera om inte den strävan som tidvis funnits inom svensk socialpolitik att i skilda sammanhang minska de frivilliga insatserna delvis har inneburit att man berövat människovården en viktig stimulans.

Den utbildade personalens insatser är särskilt värdefulla när det gäller att hjälpa klienterna med anskaffande av arbete och bostad, hänvisning till utbildning och eventuellt erforderlig sjukhusvård eller annan rehabilitering, erforderliga övervakningsuppgifter och dylikt. Däremot kan man knappast räkna med att dessa befattningshavare i någon större utsträckning skall kunna fungera som personliga kontakter med samhällslivet, hjälpa klienten att finna lämpligt umgänge samt att bistå honom som personlig vän och rådgivare. För dessa uppgifter kan lämpliga lekmän ofta vara bättre ägnade, särskilt om de befrias från kontroll- och rapportuppgifter, som kan göra det svårt för dem att få förtroendefull kontakt med klienten.

En rimligare uppdelning av sysslorna inom frivården mellan lekmän och tjänstemän förefaller vara att tjänstemännen i högre utsträckning än för närvarande får ansvaret för sina enskilda klienters socialpolitiska behov i form av understöd, bostad etc., medan lekmännen får till uppgift att fungera som kontaktmän, vänner och rådgivare. Detta system förutsätter en viss ökning av den fasta personalen. En ökning av den fasta personalen skulle också möjliggöra inrättande av jourssystem. Den nuvarande bristen på ordnad jour har många gånger visat sig vara en allvarlig olägenhet. Givetvis uppkommer ofta akuta situationer, där det är av vikt att snabbt erhålla kontakt med skyddskonsulenten eller någon av hans medhjälpare. För närvarande får dessa tjänstemän ofta tas i anspråk på kvällar, lördagar och söndagar utan någon formell skyldighet att vara anträffbara och utan någon ersättning.

Vi vill inte föregripa den parlamentariska utredning som vi själva här föreslår, men vi anser att den modell vi här ställt upp för frivårdsarbetet borde prövas i något eller några distrikt för att ge ledning vid uppläggningsplanerna för framtidens frivård. Modellen förefaller mest lämpad för storstadsdistrikt, där behovet av en ökning av den anställda »professionella» personalen under alla omständigheter är stort och där de sociala uppgifterna på grund av större administrativa enheter, bristande personkännedom etc. är avsevärt besvärligare än på mindre orter. Det är också nu nödvändigt att åter diskutera frivårdens organisation. Den nuvarande organisationen innebär att frivårdens klienter är tvungna att vända sig till ett otal olika myndigheter för att ordna sina personliga förhållanden. Ekonomiska bidrag lämnas av socialnämnden och skyddskon-

sulenten, arbetsanskaffning sköts av arbetsförmedlingen, arbetsvården och skyddskonsulenten etc. En samordning med kommunens socialvård torde avsevärt förenkla administrationen av ärenden. I direktiven till den nyli- gen tillsatta socialutredningen finns bl. a. angivet att utredningen skall diskutera socialvårdens kommunala basorganisation. Vi har vid tidigare tillfällen uttalat att den sociala basorganisationen i kommunerna bör ut- vidgas att omfatta all psykisk och social människovård.

För villkorligt frigivna är det särskilt en brist i det nuvarande systemet som känts besvärande. Övervakaren-kontaktmannen är oftast en person som den frigivne inte tidigare haft kontakt med. Oftast har inga samtal mellan dem ägt rum under anstaltstiden, och inga framtidsplaner har ut- arbetats utöver vad assistenten på anstalten eventuellt kan ha haft tid att utarbeta. Det är uppenbart att kontakten mellan klient och övervakare-kon- taktman skulle bli mycket bättre om den regelmässigt kunde påbörjas redan under första delen av anstaltsvistelsen. Övervakaren kunde då också fungera som anstaltsbesökare och allmän kontakt över muren.

Det finns i och för sig ingenting som hindrar att övervakare utses redan i början av anstaltsvistelsen eller att den tidigare övervakaren håller nära kontakt före frigivningen, men det förekommer endast i liten utsträck- ning. Redan i dag finns möjlighet att låta övervakararvodet utgå också un- der anstaltstiden, men för att denna möjlighet skall utnyttjas i större om- fattning krävs en medveten satsning från kriminalvårdsmyndigheterna. Även om det till att börja med kan visa sig besvärligt att konsekvent följa en sådan politik i samtliga fall borde det vara möjligt att ge allmänna di- rektiv härom. Eventuellt skulle man kunna bedriva en verksamhet av denna typ som försöksverksamhet vid vissa anstalter eller vissa frivårdsdistrikt.

Anslagsökningar inom frivården

Förutom de långsiktiga insatser för frivården som vi här krävt vill vi framföra krav på förstärkning av frivårdens resurser redan i år. Det är symtomatiskt för anstaltsvårdens automatik, när det gäller att dra åt sig anslagsökningarna, att Kungl. Maj:t i årets budget skurit ner anslagsäskan- dena inom anstalts- och frivården med ungefär lika många tjänster, ett tjugotal. Men anstaltsvården har i dag totalt 3 739 tjänster medan frivår- den har 256. Lika signifikativt är det att kriminalvårdsstyrelsen av ca 200 anställda har endast en tjänsteman som sysslar med frivården.

Vi yrkar att frivården erhåller anslag till de tjugo tjänster som kri- minalvårdsstyrelsen begärt utöver Kungl. Maj:ts förslag. Vi kräver också att anslaget till understöd åt villkorligt frigivna höjs till 2 milj. kr. i en- lighet med kriminalvårdsstyrelsens förslag. Anslagets storlek har under många år i själva verket inneburit att många villkorligt frigivna i kritiska

situationer ställts helt utan medel från kriminalvården. Detta har i vissa enskilda fall i realiteten inneburit att alla möjligheter till rehabilitering omintetgjorts.

Studie- och fritidsverksamhet

Vi har i denna motion främst velat behandla frivårdens problem och behov. Vi är medvetna om att denna ökade satsning på frivården delvis måste och bör ske på anstaltsvårdens bekostnad. Samtidigt kan man inte undgå att påpeka att de delar av anstaltsvården är underförsörjda som särskilt syftar till att förbereda den intagne för ett liv i frihet. Den behandling som i dag ges är nästan helt koncentrerad på arbetsträning och sker ofta inom yrken där den intagne inte kommer att kunna vara verksam efter frigivningen. Den för rehabiliteringen betydelsefulla fritids- och studieverksamheten är vanlottad, även om en viss uppmuntrande uppräckning företagits särskilt genom inrättandet av studiegården i Uppsala och semesterverksamheten vid olika öppna anstalter. Det är viktigt att dessa experiment utvidgas och permanentas.

De nuvarande anslagen för fritidsverksamhet är alltför knappt tillmätta. Anslagen för fritidsverksamhet på interneringsanstalten Hall uppgår för innevarande budgetår till sju öre per intagen och dag. Detta bör ställas i relation till den totala kostnaden för den intagne, vilken är 72 kr. per dag. Kriminalvårdsstyrelsen har begärt blygsamma anslagsökningar för att anställa ytterligare fem fritidsassistenter samt en höjning om 200 000 kr. för studie- och fritidsverksamhet. Departementschefen har endast godkänt en mindre ökning av anslaget till verksamheten. Kriminalvårdsstyrelsen har också begärt tjänster för en fångvårdsinspektör, två assistenter och åtta biträden för arbetet med de intagnas frigivning. Behovet av att arbeta med att förbereda de intagnas frigivning behöver inte ytterligare betonas. Vi stöder kriminalvårdsstyrelsens krav i detta avseende.

Inom en nära framtid borde man överväga att utvidga studiemöjligheterna till att omfatta också de icke studiebegåvade. Anstaltstiden borde begagnas för att låta de intagna ta igen de elementära skolkunskaper i t. ex. matematik, modersmål och engelska som många av dem av olika skäl inte inhämtade under sin skoltid. Det kan tänkas att det också kan finnas intresse bland dem som vårdas i frihet att delta i sådan verksamhet. På lång sikt kan man över huvud taget förutse en uppmjukning av gränserna mellan anstaltsvård och vård i frihet. Frivården kommer att behöva institutioner för korttidsvård av svårt nergångna klienter liksom utbildningsanstalter av olika typer. Anstaltsvården kommer att i större utsträckning kunna ge möjligheter till arbete och studier under frigång. Anhöriga och vänner kan få större möjligheter att hålla kontakt med intagna.

Medinflytande

Vi anser alltså att man i så hög grad som möjligt bör använda anstalts-tiden till att införa de intagna i sådana verksamhetsformer som är vanliga i de anpassade människornas samhälle. Med denna utgångspunkt kan det vara lämpligt att låta de intagna få medinflytande i därför lämpliga frågor. De experiment som gjorts med samarbetsnämnder, där representeranter för de intagna och för personalen diskuterar de inre förhållandena på anstalten, bör utvidgas. Försöksverksamheten med olika former av medinflytande bör startas på så många anstalter som möjligt.

Brottsförebyggande verksamhet

Vi har här förutom de generella aspekterna kring allmänpreventionen inte tagit upp den brottsförebyggande verksamheten. Det är givet att detta i grunden är den viktigaste delen av kriminalpolitikens problem. Det är emellertid också den svåraste delen. Detta är om något ett okänt område som berör grunden för hela samhällets uppbyggnad. Vi vill här bara påpeka att den faktor vi hittills känner som effektivt avskräckande från brott — en hög upptäcktsrisk — förutsätter en mycket större satsning på polisen än vad som nu görs.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära en parlamentarisk utredning om kriminalvårdens framtida utformning samt att denna utredning får resurser att följa pågående försöksverksamhet på området för att starta ny försöksverksamhet i enlighet med vad som ovan anförts,

att försöksverksamhet med den av oss ovan skisserade uppdelningen av uppgifter mellan lekmän och tjänstemän inom frivården startas,

att riksdagen måtte under andra huvudtiteln, rubriken F 2 Fångvårdsanstalterna, anvisa ett — i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag — med 545 000 kr. till 207 660 000 kr. förhöjt anslag för inrättande av fem tjänster som assistenter för fritidsverksamheten vid anstalterna samt en tjänst som fångvårdsinspektör, två assistenttjänster och åtta biträdestjänster för arbetet med de intagnas frigivning ävensom höja anslaget till studie- och fritidsverksamhet med 115 000 kr.,

att riksdagen måtte under andra huvudtiteln, rubriken F 3 Frivården, anvisa ett — i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag — med 562 000 kr. förhöjt anslag om 31 996 000 kr. till inrättandet av ytterligare tjugo tjänster inom frivården

samt höja anslaget till understöd åt villkorligt frigivna med 250 000 kr.,

att riksdagen måtte uttala att försöksverksamhet med olika former av medinflytande bör startas vid så många av kriminalvårdens institutioner som möjligt.

Stockholm den 24 januari 1969

Sven Wedén (fp)

Sven Gustafson (fp)

Daniel Wiklund (fp)

i Göteborg

i Stockholm

Elias Jönsson (fp)

Ingemar Mundebo (fp)

Cecilia Nettelbrandt (fp)

i Ingemarsgården

Per Ahlmark (fp)

Sven Antby (fp)